

DR: Public service eller public need?

Af Henrik Marstal

Er DR-byggeskandalen med de alvorlige økonomiske følger for institutionen virkelig en skandale i alles øjne? Eller kunne det tænkes, at den fra beslutningstagernes side i virkeligheden bliver opfattet som en kærkommen lejlighed til at få ryddet op i tingene? Den ildevarslende tavshed, som bortset fra et par modvillige interview og kommentarer fra DR's ledelse har præget de centralt involverede politikere såvel som DR's bestyrelse, kunne godt få en til at tro, at det er tilfældet. At der på ministerniveau har været stille om sagen, kan ikke undre: Kulturminister Brian Mikkelsen (K) har flere gange påpeget, at DR skal håndtere problemerne selv. Hvorfor institutionen så skal det, når dens tarv har betydning for millioner af danskere dagligt, er forblevet et åbent spørgsmål, som ingen indtil videre har fundet det betimeligt at konfrontere ministeren med.

Måske kan det heller ikke undre, at DR's bestyrelse har været nærmest pinligt usynlige i hele forløbet. Som tovholder for en så stor offentlig institution har bestyrelsen naturligvis en moralsk pligt til at oplyse offentligheden om dens bevæggrunde for at bakke direktionen op i dens dispositioner. Men sagens alvor og penible karakter taget i betragtning, er det mere end sandsynligt, at bestyrelsen har fået mundkurv på ovenfra, indtil den sidste fyringsrunde er gennemført og de nye programovervejelser er fremsat i løbet af efteråret.

Derimod kan det undre, at oppositionens mediepolitiske ordførere nærmest ikke har givet lyd fra sig. Bortset fra nogle enkelte pip har der også her været rungende tavst. Med det resultat, at oppositionen tilsyneladende har ladet sig trække rundt i manegen som en flok tossegode spædekalve. Forklaringen kunne være, at også oppositionen ganske enkelt har sine grunde til ikke at ville sætte en kvalificeret og seriøs debat i gang om DR's fremtid.

Debatten har indtil nu været præget af en lang række kulturpersoners jeremiader over de problemer, som fyringerne og besparelserne er udtryk for. Men næste fase må bestå i, at de kritiske journalister og redaktører kommer på banen og sætter ministerens, bestyrelsens og oppositionens tavshed på dagsordenen ved at gå dem alle på klingen.

Så længe vi ikke ved andet, er der nemlig god grund til at frygte for DR's fremtid, først og fremmest for, hvordan public service-begrebet vil blive håndteret. Dette begreb kan godt se ud til at være blevet både umoderne, usexet og urentabelt i en tid, hvor kampen om seerne og lytterne er blevet intensificeret enormt på de kommercielle mediekanaler. Og så er det måske ikke helt så funky at skulle lave tv og radio, der tilgodeser både det brede og det smalle, opsøger og nærer den kulturelle mangfoldighed samt lader bekostelige programmer blive dækket med professionel faglighed af hensyn til de få interesserede. Men public service er og bliver DR's varemærke og eksistensberettigelse, og det er et fuldkommen vitalt begreb i den demokratiske tradition for oplysning og indre sammenhængskraft, som i Danmark er blevet dyrket og næret gennem mange, mange år. Alene derfor må det ikke svækkes.

Men er beslutningstagernes tavshed ikke et udtryk for netop det? DR har allerede gennem et stykke tid været i gang med at afmontere public service-begrebet til fordel for, hvad man med et tilsvarende engelsk udtryk kunne kalde public need. Det er et moderne begreb befriet for hensynet til det smalle, det ukendte, det mangfoldige: Ikke noget med at gå bagom tingene i form af fordybelse, plads til eftertænkning og fagligt kvalificeret formidling.

I stedet handler det om at opfylde seernes og lytternes umiddelbare behov, sådan at den pågældende virksomhed kan fremstå attraktiv i forhold til konkurrenterne. DRs talrige tv-boligprogrammer og lange musk radiosendeflader uden formidling er oplagte eksempler på denne tankegang.

Det store spørgsmål er, om dette er sket med bestyrelsens vidende og samtykke, og på et mere overordnet plan med medieordførernes og kulturministerens? Eller om det i stedet er lykkedes direktionen med flotte ord

og programstrategier at overtale såvel bestyrelse som de relevante politikere til at acceptere en glidning af public service-begrebet, sådan at det i stigende grad kan gøres til et spørgsmål om 'fortolkning' snarere end til noget, der konkret skal efterleves?

Hvis det er tilfældet, er den ildevarslede tavshed fuldt forståelig: Sparerunderne på DR har været den lejlighed, man har ventet på til at kunne svække public service-begrebet, erstatte det med det kommercielt mere tidssvarende public need-begreb og derved arbejde sig frem mod et DR, som er billigere, mindre politisk besværligt og frem for alt ikke længere skaber af nogen indre sammenhængskraft.

Kenneth Plummer og hans stab af ledere har i den henseende været som kaldet til jobbet som profilerede repræsentanter for netop den kultur- og historieløshed, der er public service-begrebets absolutte modpol. Skulle vi se at komme i gang med den debat?